

Jaarverslag steen- en
kerkuilenwerkgroep Hei-
Heg-Hoogeind
2019 Heeze-Leende

Inhoudsopgave

<i>Inleiding jaarverslag</i>	<i>3</i>
<i>Verslag controle steenuilenkasten 11 mei 2019</i>	<i>4</i>
<i>Broedcontrole ronde kerkuil 1 juni</i>	<i>11</i>
<i>Verslag najaar-schoonmaak 26 oktober</i>	<i>14</i>
<i>Fotosessie</i>	<i>16</i>
<i>Werkgroepleden</i>	<i>17</i>
<i>Lijst van gastgevers</i>	<i>17</i>
<i>Algemene rubriek</i>	<i>19</i>
<i>Ring en terugmeldingen</i>	<i>21</i>
<i>Communicatie</i>	<i>25</i>
<i>Tot slot</i>	<i>25</i>
<i>Colofon</i>	<i>25</i>

Op de voorpagina: Dian Maas, een van onze gastgevers, met haar zus Heddy.

De uilenwerkgroep is een onderdeel van de agrarische natuurvereniging Hei-Heg en Hoogeind uit Heeze-Leende en stelt zich ten doel het beschermen van de steen- en kerkuil. De uilenwerkgroep wordt gefaciliteerd vanuit het coördinatiepunt Landschapsbeheer van het Brabants Landschap.

Inleiding jaarverslag

Afgelopen periode kregen we meer reacties vanuit het veld van sporen van uiltjes als in de jaren voordien. Op zich was dit niet zo vreemd en wel te verklaren omdat we een bijzonder goed uilenjaar achter de rug hebben waarbij veel jonge uilen zijn uitgevlogen. Hierdoor is de kans groter dat er meer sporen van uilen gezien worden in de vorm van braakballen en zichtwaarnemingen. Op een zestal nieuwe locaties zijn sporen gevonden van kerkuilen en steenuiltjes.

De mooie resultaten van dit jaar komen tot uitdrukking in de tabellen in dit verslag. Dit geeft ook weer vertrouwen voor het nieuwe uilenjaar.

De steenuiltjes zijn op verschillende plaatsen in onze regio het hele jaar door luidruchtig aanwezig geweest. Prachtig ook om te horen van verschillende gastgevers dat zij hun uiltjes niet alleen na het uitvliegen maar ook door de seizoenen heen volgen en hier volop van kunnen genieten.

Veel tijd is er ook besteed aan het hangen en verhangen van nieuwe en gebruikte kasten. Nieuwe kasten zijn o.a. geplaatst in het kader van "Erven Plus", een subsidieregeling van de provincie ter bevordering van een divers landschap. Hierbij is door onze werkgroep eerst gescreend of de omgeving geschikt is voor steenuilen. Door een door de jaren heen opgezet netwerk zijn er ook meer nieuwe loca-

ties ontdekt waar de steen- en kerkuilen zich ophouden in onze gemeente. We maken bij het plaatsen van de kasten afspraken met de gastgevers dat indien er na een aantal jaren geen gebruik gemaakt wordt van de uilenkast, deze gedemonteerd wordt en elders in ons gebied opgehangen zal worden. Dit om wildgroei van kasten te voorkomen. We streven naar een evenwichtig beleid ten aanzien van de bescherming van deze uilensoorten.

Ook hebben we het afgelopen jaar kennis gemaakt met "uilenmonitor", een nieuw uniform digitaal systeem voor het verwerken van de resultaten van de broedgevallen. Dit systeem biedt voor zowel het Brabants Landschap alsook de werkgroepen vele voordelen.

Helaas hebben we een aantal gevallen gehad van dode steenuilen en kerkuilen die onder verdachte omstandigheden zijn gestorven. Hierover meer verder in het jaarverslag.

Komend jaar willen we meer aandacht schenken aan het in kaart brengen van ransuilen. Deze uilensoort doet het minder goed dan de steen- en kerkuilen. Wij roepen dan ook iedereen op om informatie over de aanwezigheid van deze uilensoort aan ons te melden.

Gaarne wil ik de gastgevers, leden van de werkgroep en alle andere personen die onze werkgroep hebben ondersteund bedanken voor hun belangstelling, enthousiasme en inzet.

Verslag controle steenuilenkasten 11 mei 2019

Op zaterdag 11 mei om 8:15 uur verzamelden 13 uilenbeschermers zich in onze “kantine”. Onder hen Rick Kuijten die werkzaam is bij het waterschap en als gast meeding met de controleronde. Jo van Rijsingen had weer gezorgd voor een lekker kopje koffie, hiervoor dank. Na een inleidend gesprek door de coördinator waarin op diverse aspecten van het controleren werd gewezen vertrokken 5 groepen van 2 à 3 personen voor de controleronde. In totaal worden er 54

steenuilenkasten en 5 kerkuilenkasten gecontroleerd. De 5 kerkuilenkasten worden om logistieke redenen nu ook gecontroleerd omdat deze bij dezelfde gastgevers hangen als enkele steenuilenkasten. Om 12:15 uur is iedereen weer terug op de basis en zijn bijna alle kasten gecontroleerd. Krijn heeft weer gezorgd voor een smakelijke lunch. Hieronder volgen de voorlopige resultaten. De dag ervoor zijn er reeds 3 kasten door Adrie gecontroleerd in Soerendonk.

Er werden in totaal 22 broedgevallen van steenuilen aangetroffen. Eenzelfde aantal als in 2018 maar niet allemaal in dezelfde kasten. Wel werd weer een record verbroken in de geschiedenis van onze uilenwerkgroep: Nooit eerder werden zoveel eieren en kuikens per broedgeval aangetroffen. In de 22 kasten werden 41 eieren en 72 kuikens aangetroffen. Een gemiddelde van 5 eitjes per kast. Hopelijk komen ze allemaal uit.

Verder 1 broedgeval van een kerkuil met 3 jongen. Van de kerkuil kregen we eerder een ander broedgeval door met 5 kuikens en ook bij Peter van Rijsingen is een broedgeval geconstateerd. Dat brengt het aantal voorlopig op 3 broedgevallen.

In 6 steenuilenkasten werden sporen van steenuilen aangetroffen maar was niet altijd duidelijk of dit oude of nieuwe sporen waren. Van één kast was dit wel duidelijk en is er sprake van activiteit. Mogelijk dat een aantal van deze 5 kasten bezocht worden door uiltjes die hier in de buurt broeden. Een tiental kasten werden bebroed of stonden op het punt om bebroed te gaan worden door (kool)mezen, merel (1x) en spreeuw (1x). In één kast werd een oude rattennest aangetroffen en in een andere kast lag een kippenbout en wat zandsporen voor de ingang. In 14 kasten werd helemaal geen activiteit waargenomen.

Bij 21 van de 22 broedgevallen van de steenuilen zaten 1 of 2 ouderuilen in de kast waarvan er 3 geringd waren. Dit is opvallend omdat vorig jaar bij 2 andere kasten ook geringde oudervogels werden gevonden. Je zou verwachten dat deze ook nu weer in de kast zouden broeden. Mogelijk is hier sprake van wisseling van uiltjes of zijn de ringen nu niet goed gezien. Verder is opvallend dat bij een gastgever 9 (!) eieren in de kast geteld werden en dat hier 2 oudervogels in zaten. In het verleden hebben wij ook 2x eerder legsels van 8 eieren gehad. Dit bleken gevallen te zijn waarbij 2 “lesbische” vrouwtjesuilen in de kast zaten. Waarschijnlijk zal dit hier ook zo zijn. We wachten af!

Triest is het geval waarbij een groep een kast tegenkwam met 2 dode volwassen uiltjes die nog niet lang overleden waren. Een van de uilen was geringd. Er werden 3 eieren en wat muizen aangetroffen. Het houdt ons en de gastgever bezig wat hier de oorzaak van is. Verderop in dit verslag gaan we wat uitgebreider in op deze sterfgevallen.

Dat het een goed voorjaar voor muizen is bleek wel uit de grote hoeveelheden muizen (tot 17 stuks) die in diverse kasten met jonge uiltjes werden aangetroffen. De uiteindelijke resultaten van dit broedseizoen zijn weer in tabellen, verderop in dit verslag, verwerkt.

Leden van de werkgroep genieten van een lekkere lunch in de “kantine”.

Geert bezig met de controle van de steenuilenkast.

Jaarverslag 2019

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Broedresultaten van de steenuil in ons werkgebied 2019

Kastnr.	Gastgever	Aantal eieren	Aantal jongen	Aantal uitgevlogen jongen	Eerste eilegdatum	Opmerkingen
71-3	Fam P Maas	4	3	3	11-4	
71-5	Fam Staals	6	6	6	11-4	Later 3 dood?
71-8	Fam Lammers	5	5	3	28-3	
71-11	Fam Scheepers Heeze	6	6	6	4-4	
71-12*	Fam Staals	5	5	3	29-3	
71-25	Fam Maas Dian	7	7	7	5-4	Later 1 dood
71-36	Fam Bakermans	7	7	7	28-3	
71-37	Fam v Bree-Dommels	5	5	5	2-4	
71-39*	Fam Slegers	6	6	3	11-4	
71-51	Fam C Ceelen	4	3	3	2-4	
71-56	Fam G Noordman	5	5	5	10-4	
71-59	Fam Scheepers Sterksel	9	2	2		
71-60	Fam v Kruisdijk	4	4	4	8-4	
71-64	Fam v Ansem	5	1	6	7-4	
71-67	Fam D Rijers	5	5	5	2-4	
71-68	Fam v vd Loo	4	4	4	5-4	
71-69	Fam Verstappen	7	6	6	3-4	
71-70	Fam de Haan	6	6	6	26-3	
71-71	Fam v Middelaar L	3	0	0	<13-4	
71-75	Fam Duisters	5	5	5	6-4	
71-76	Fam v Asten	4	0	0		
	Fam Olivier ¹	?	?	?		
	Bax/vDijk				activiteit	
71-42a	Fam de Korte vd Linden	4	4	1	11-4	
71-45	Manege Meulendijks				activiteit	
Totaal	23	116	95	90		

*Deze kasten hangen in Soerendonk

Veel uitgevlogen jonge steenuilen

Conclusie: In totaal 23 broedgevallen van steenuilen. In totaal werden 116 eieren gelegd waar 95 kuikens uit voortkwamen en er uiteindelijk 90 zijn uitgevlogen.

¹ De kast van de fam. Olivier is pas na de broedtijd toegevoegd op grond van de waarnemingen van dit broedgeval van de familie zelf. Dit geval is niet meegenomen in de berekening van het broedsucces, het gemiddelde aantal eieren per broedsel, gemiddeld aantal jongen en gemiddeld aantal uitgevlogen jongen per broedsel.

Jaarverslag 2019

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

	Incl. kast 71-59	Excl. Kast 71-59
Broedsucces	4,5	-
Gemiddeld aantal eieren per broedsel	5,27	5,09
Gemiddeld aantal jongen per broedsel	4,31	4,42
Gemiddeld aantal uitgevlogen jongen	4,09	4,19

Het record van het aantal uitgevlogen jongen per broedsel was 7 en werd in 2 kasten behaald.

Indien we het speciale geval van 9 eieren van kast 71-59 niet meetellen worden de bovenste getallen zoals weergegeven in kolom 2.

Zoals bij de inleiding reeds gememoreerd is dit een ongekend record sinds de oprichting van de uilenwerkgroep maar ook in vergelijking met het landelijk gemiddelde.

Overzicht broedgevallen steenuilen vanaf 2005

Jaar	Broedgevallen kast	Vrij broed-geval	Territorium	Aantal eieren	Aantal kuikens	Aantal uitgevlogen jongeren
2005		1				
2006	2					
2007	4	1				
2008	6			25	15	nb
2009	5			27	19	nb
2010	6		1	25	22	nb
2011	6		11	24	15	9
2012	6		7	21	15	12
2013	10	1	2	40	27	18
2014	10	2	5	36	23	22
2015	15	1	3	64	25	18
2016	16			66	54	51

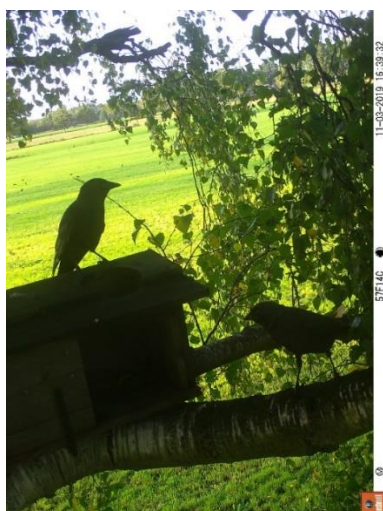
Jaarverslag 2019

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

2017	18	2	74	65	61
2018	22	2	93	74	72
2019	23*		116	95	90

nb =niet bekend

**Broedgeval pas na seizoen bekend geworden, geen gegevens over aantal eieren, uitgekomen en uitgevlogen jongen.*

Vreemdgangers: Zij horen hier eigenlijk niet in en rond de kast te hangen.

Toon Staals met jonge steenuiltjes

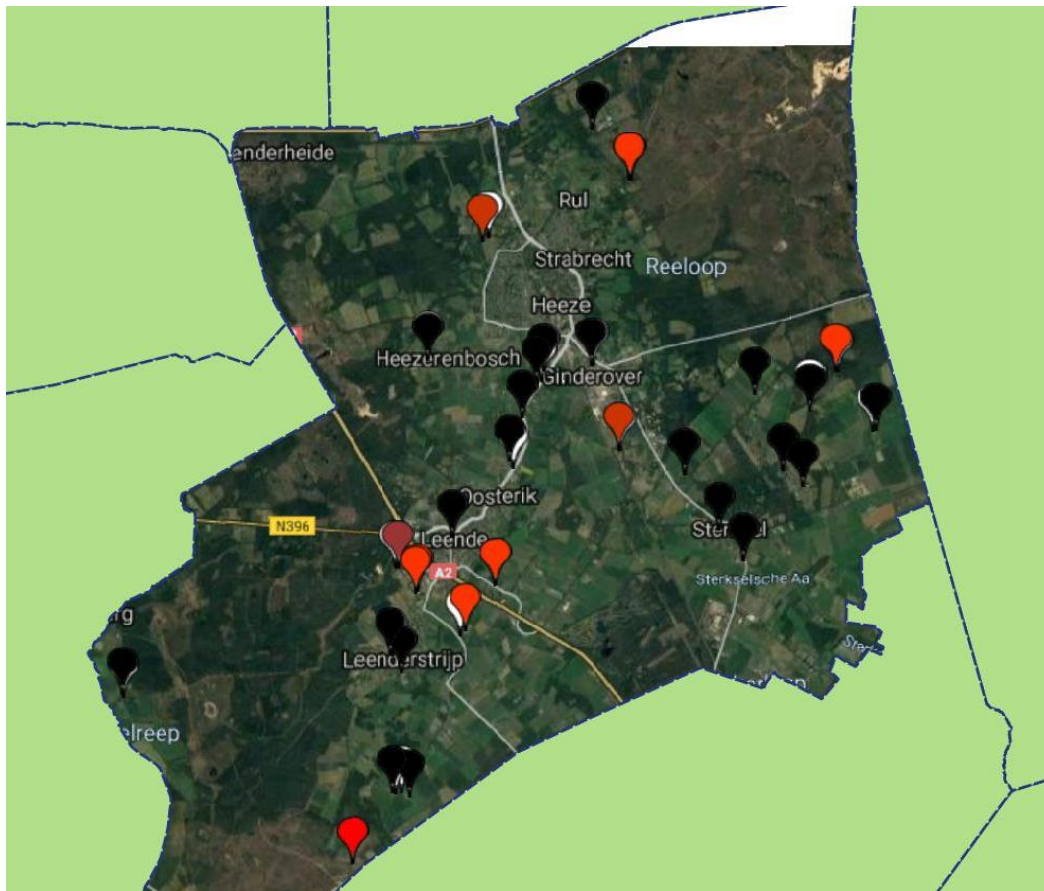
Jaarverslag 2019

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Bezetting steenuilenkasten vanaf begin registratie (2007)

Kast-nr.	jaar	jaar	jaar	jaar	jaar	jaar	jaar	jaar	jaar	jaar	jaar	jaar	jaar
71-2	2007	2008	2009	2010	2011				2015		2017	2018	2019
71-3		2008	2009							2016	2017	2018	2019
71-4	2007	2008	2009	2010		2012	2013						
71-5												2018	2019
71-7				2010	2011								
71-8	2007	2008	2009	2010		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
71-9	2007									2016*			
71-11a					2011		2013			2016			2019
71-12						2012*	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
71-17		2008											
71-21			2009	2010	2011	?		2014	2015			2018	
71-22											2017		
71-25				2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
71-26		2008											
71-31									2015	2016			
71-36					2011*	2012*			2015*	2016*		2018	2019
71-37					2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
71-39						2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
71-41						2012*							
71-42						2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
71-46							2013	2014	2015				
71-51									2015	2016	2017	2018	2019
71-52							2013	2014	2015	2016			
71-53								2014				2018	2019
71-56									2015	2016	2017	2018	2019
71-59									2015	2016	2017		
71-60										2016	2017	2018	2019
71-64									2015	2016	2017	2018	2019
71-67									2015	2016	2017	2018	2019
71-68										2016	2017	2018	2019
71-69											2017	2018	2019
71-70												2018	2019
71-71												2018	2019
71-75												2018	2019
71-76												2018	2019
71-77												2018	
Olivier													2019
Tot. (36)	4	6	5	6	7	9	10	10	17	19	17	23	24

Conclusie: Er zijn dus over al deze jaren 36 van de in totaal 68 steenuilenkasten gebruikt. Dat is 52 % van alle kasten.

Kaart: Overzicht van de steenuilenkasten in de gemeente Heeze-Leende.

Broedcontrole ronde kerkuil 1 juni

Op 11 mei constateerden we al dat de legfels van de steenuilen groter waren dan afgelopen jaren en dat we veel muizen in de kasten tegenkwamen. Dat er dit jaar veel muizen blijkt ook uit de broedsels van de kerkuilen. Dit jaar zaten we op 9 broedsels en 1 kast met alleen een ouderuil. Net zoveel als in 2017 maar nu waren de legfels groter dus weer een record. Dit strookt ook met de eerste geluiden uit de andere gedeelten van Brabant.

We zijn zaterdagochtend met 3 ploegen vertrokken. In één ploeg zat onze “huisringer” die

ook meteen 3 kasten jonge kerkuilen kon ringen. Verder werden we vergezeld door Tim Kuipers die de hele zaterdag bij het controleren en ringen aanwezig was. Toch heel bijzonder voor een 11-jarige, dat moet een toekomstige uilenbeschermer worden. Na het nuttigen van de lunch die door Krijn verzorgd werd hebben we nog meegekeken bij het ringen, meten en wegen van kerkuilen van onze gastgevers Jo en Peter van Rijsingen. Zij hadden liefst 6 jonge kerkuilen in de kast. ‘S-middags is de ringploeg nog verder gegaan en hebben ze nog 6 kerkuilen en 22 steenuilen geringd in het kader van het broedbiologisch onderzoek.

Jaarverslag 2019

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Enkele bijzonderheden tijdens de controle:

- Ook nu werden weer diverse sporen van steenmarters in de buurt van enkele kasten aangetroffen. Er werd zelfs een levend exemplaar gespot bij Cor van Zon in Heeze. Deze vluchtte over het dak van de schuur weg.
- In totaal werden 23 kasten gecontroleerd. Er dienen nog enkele kasten gecontroleerd te worden.
- In 6 kasten troffen we kauwen en holenduiven aan. In 7 kasten helemaal niets. Een totaal overzicht van de broedresultaten is samengevat in onderstaande tabellen.

Broedresultaten kerkuil in ons werkgebied 2019

Kastnr.	Gastgever	Aantal eieren ²	Aantal kuikens	Aantal jongen uitgevlogen	Opmerking
74-3	Fam Kuipers	7	7	4	3 dood
74-4	Fam Bertens	6	6	6	
74-6	Floor Heymans	5	5	5	
74-9 ³	Fam Verhoeven	6	6	6	
74-13	Fam Kuijten sr	5	5	4	1 dood
74-25	Fam Winters	0	0	0	activiteit
74-19	Fam vd Middelaar	0	0	0	activiteit
74-21	Kerk Providentia	5+3	5+3	5+3	
74-27	Fam Kuijten jr	4+2	4+2	3	3 dood
74-28	Hetty Wildenberg	6+3	6+3	6+3	
74-34	Fam Gijsbers	0	0	0	activiteit
74- 15	Fam.v Rijsingen	6	6	6	
2498-1A	Fam v Lieshout	6	5	5	
Totaal		56+8	55+8	50+6	

² Omdat in de ei-fase niet is gecontroleerd kunnen we het exacte aantal eieren wat gelegd is niet aangeven.

³ Deze kast hangt in Soerendonk

Ongekend hoog aantal uitgevlogen kerkuilen

Conclusie: In totaal hebben we dit jaar 10 broedgevallen vastgesteld waarbij minimaal 56 eieren werden gelegd waaruit 55 kuikens zijn gekomen en hiervan 50 zijn uitgevlogen.

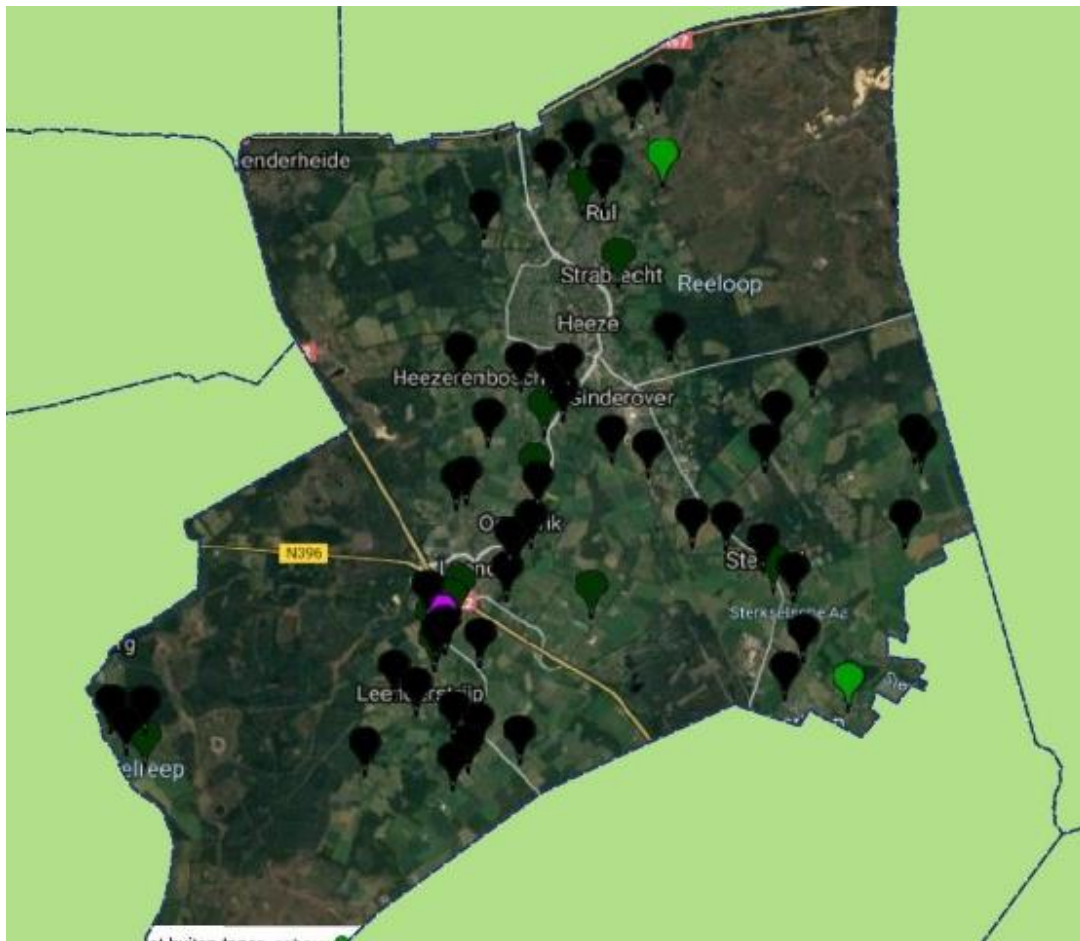
In 2 gevallen was er zeker sprake van een tweede legsel (zie tabel: kast 74-21 en 74-28) waar uiteindelijk ook nog eens 6 jonge uilen zijn uitgevlogen. In een derde geval (74-27) vonden wij in de kast jonge ongeringde kadavers welke waarschijnlijk van een tweede legsel moeten zijn aangezien er bij het eerste legsel in deze kast 4 jonge uilen zijn geringd. Hiervan werd óók een kadaver terug gevonden. Na onderzoek van de twee ongeringde kadavers bleken deze ongeveer tussen de 35 en 40 dagen oud te zijn.

	Gemiddelde
Broedsucces	5,0
Gemiddeld aantal eieren per broedsel	5,6
Gemiddeld aantal jongen per broedsel	5,5
Gemiddeld aantal uitgevlogen jongen	5,0

Het record van het aantal uitgevlogen jongen per broedsel was 6 en werd in 2 kasten behaald. Bovenstaand broedsucces is berekend op basis van de eerste legsels.

© Erik van Aartsen

Kaart: Overzicht aantal kerkuilenkasten in de gemeente Heeze-Leende.

Verslag najaar-schoonmaak 26 oktober

Zaterdag 26 oktober zijn 12 leden van de werkgroep vanaf de “kantine” vertrokken om de steen- en kerkuilenkasten in de gemeente Heeze-Leende schoon te maken. Onder het genot van een kopje koffie van Jo van Rijsingen heeft Adrie de routes verdeeld en de leden van de nodige instructies en benodigdheden voorzien. Tussen de middag werden we opgewacht in onze kantine door Krijn. Krijn is onze duizendpoot in de vereniging die naast zijn taken als penningmeester en secretaris ook nog tijd heeft voor het verzorgen van de lunch bij de diverse

werkgroepen. Krijn had weer gezorgd voor een heerlijke lunch met een lekker soepje. De eerste resultaten van bijzondere gevallen druppelden tijdens de schoonmaakronde binnen. De vondst van een steenmarter in de kast bij Tonnie van Bree was hier toch wel het hoogtepunt. Na de middag hebben we nog met twee groepjes van 4 personen een aantal kerkuilenkasten, waar dit voorjaar in gebroed was, schoongemaakt. Door het grote aantal kuikens waren deze kasten aan een grote schoonmaakbeurt toe.

Uiteindelijk leverde deze dag de volgende voorlopige resultaten op.

Van de 66 kasten die op het programma stonden zijn er 62 gecheckt. In 10 kasten troffen

we levende uiltjes aan, al of niet geringd. In drie kerkuilenkasten vonden we nog kadavers die nader onderzocht worden. In totaal hebben we zaterdag 15 terugvangsten gehad van levende en dode uiltjes waarvan 8 geringd en 1 geval onbekend. Een vijftal kerkuilen zijn afkomstig van tweede legsel.

In 4 kerkuil kasten vonden we sporen in de vorm van braakballen. In deze kasten hebben zover we weten niet eerder uilen gebroed. Hier is dus sprake van activiteit. Een van deze kasten betreft een kast bij Tonnie v Bree. Deze is niet in onze lijst opgenomen.

Voor de eerste maal hebben we twee of drie tweede broedgevallen van kerkuilen. Eerder vonden we in de kerk van Providentia al 3

jonge kerkuilen uit een 2de legsel. Hier werden maar liefst 8 jongen in een broedseizoen groot gebracht. Dit record werd verbroken door de uilen uit de kast van Hester Wildenberg: 9 uilen in één seizoen!!!!

Bij de extra najaarschoonmaak op 1 november troffen we in de kast van Floor Heymans twee ongeringde uilen aan. Niet duidelijk was of dit jonge uilen of de ouderuilen van het eerste broedgeval waren. Op grond van het tijdstip van het eerdere broedsel in het voorjaar is niet uitgesloten dat dit ook jonge uilen van een tweede legsel zouden kunnen zijn.

Voedselvoorraad en latrine van de steenmarter in voorportaal kast

Steenmarter in de kast

Jaarverslag 2019

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Fotosessie

Jaarverslag 2019

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Werkgroepleden

- 🦉 Erik van Asten
- 🦉 Peter van Rijsingen
- 🦉 Dian Maas
- 🦉 Andrew Webb
- 🦉 Jack vd Palen
- 🦉 Geert Toonders
- 🦉 Roel Winters
- 🦉 Peter Kerkhofs
- 🦉 Ton Verwegen
- 🦉 Jan van de Laar
- 🦉 Wim Cardinaal
- 🦉 Frank Maas

- 🦉 Frans Joosten
- 🦉 Harrie Timmermans
- 🦉 Wil Beeren
- 🦉 Frans Baudoin
- 🦉 Adrie Staals (coördinator)

Lijst van gastgevers

Naam
Fam. v Ansem
Erik van Asten
Fam. Bertens
Fam Bakermans
Fam v Bree-Dommels
Fam v Doorn
Fam Faassen
Fam Hurkmans
Frans Henselmans
Fam Henselmans
Janus v Hooff
Floor Hymans
Peter Kerkhofs
Kerk Leende
Kerk Soerendonk
Fam Kuipers
Fam vd Laak
Fam Lammers
Fam de Louw
Fam Maas (Piet)
Fam Maas (Dian)
Fam v Meyl (Pieter)
Fam v Meyl (Tiny)
Fam v Nieuwenland
Fam vd Palen
Fam vd Plas
Fam van Rijsingen
Fam Rutten
Fam Scheepers
Fam vd Middelaar (Hans)
Fam Staals
Gerrit Staals
Fam Verberne
Ton Verwegen
Roel Winters
Fam Vermeer (Jan)
Fam J Bax
Fam Slegers (John)
Fam Duisters
Fam Weekers (Klaas)

Fam vd Kruis (Peter)
Fam de Korte van der Linden
Staatsbosbeheer
Fam Verhoeven
Manege Meulendijks Heeze
Fam G Noordman (klooster)
C Ceelen
P Ceelen
Fam C Stigt
Brabants Landschap
Mevr. Winkelman
Mevr. Sluiter
Fam vd Middelaar (Leo)
Fam Zwetsloot
RKH Providentia
Providentia Boerderij
Fam Natascha Bax
Fam vd Loo
Fam de Haan
Fam Kuijten-de Brouwer
Fam Kuijten-v Dijk
fam Ceelen
Fam Gijsbers
Fam v Glabbeek
Fam v Rijsingen
Gerard Noordman
RK Sterksel
Fam Joppen (Pierre)
Fam Hamers
Fam Rooyakkers
Fam Kuilaers
Fam Verstappen
Marco Maas
Dries Rijers
Fam Fransen
Fam v Asten
Fam Wilbers
Fam Jansen
Fam Willems
Fam Stam
Fam Olivier

Mariette Bijvoet
Mieke Havik
Ad Verhoeven
Bart Hurkmans

Harrie Maas
Fam Vos t Huisven
Totaal 88 gastgevers

Algemene rubriek

Invoering nieuw registratiesysteem voor resultaten uilenbescherming.

Het systeem Uilenmonitor heeft als doel om de gegevens, die beschikbaar komen bij het beschermen van uilen (met name de kerkuil en de steenuil), op een professionele en efficiënte manier te kunnen beheren. Het is een geautomatiseerd online-systeem, dat zowel bedoeld is voor de lokale werkgroepen die zich bezig houden met dit beschermingswerk, alsook voor het Brabants Landschap, dat de honderden vrijwilligers daarbij ondersteunt en jaarlijks een rapportage uitbrengt voor gastgever en financiers.

© Erik van Asten

Nieuwe broedgevallen/locaties

In de loop van dit broedseizoen ontdekten we dat bij de familie Olivier aan 't Ven een paartje steenuilen in een kast had gebroed. Deze kast die door de familie Olivier zelf was opgehangen hebben we in goed overleg aan onze lijst toegevoegd. Hopelijk vinden de steenuiltjes hier een vaste locatie om te blijven broeden in de toekomst.

Het beleid van onze werkgroep is om bescherming en huisvesting te bieden aan de steen- en kerkuil. Daar waar wij denken dat het zinvol is om een uilenkast te plaatsen ten behoeve van de uilenpopulatie, hangen we in overleg met de (nieuwe) gastgever een uilenkast. In 2019 hebben we het aantal uilenkasten in ons gebied uitgebreid. Dit ook in het

kader van de "Erven Plus" regeling. In goed overleg met de gastgever maken we de afspraak dat als er na enkele jaren toch geen gebruik gemaakt wordt van de kast deze op andere locaties wordt ingezet. Op deze manier trachten we te voorkomen dat er een wildgroei van kasten ontstaat. Zo hebben we afgelopen jaar ook enkele kasten gedemonteerd. Overzicht gastgevers zie lijst van gastgevers pagina.

Het totaal aantal steenuilenkasten bedraagt momenteel 68 en het aantal kerkuilenkasten bedraagt 33.

Hester Wildenberg met jonge kerkuilen van het 1^e broedsel. Bij haar zijn maar liefst 9 jonge uilen uitgevlogen.!

Jaarverslag 2019

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Ringen en terugmeldingen

Dit jaar werden er door onze huisringer Wil Beeren in totaal 146 uilen geringd waaronder: 5 volwassen steenuilen, 87 jonge steenuilen en 54 jonge kerkuilen.

We noteerden 25 terugmeldingen van geringde uilen waaronder 5 dode steenuiltjes en 11 levende steenuilen. Verder 6 dode kerkuilen en 3 levende kerkuilen. Zie voor meer informatie tabel volgende pagina.

Jaarverslag 2019

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Overzicht terugmeldingen van levende en dode uilen 2017

Ringer	Ringnummer	Soort	Ringdatum	Ringlocatie	Melddatum	Vindlocatie	Status
Beeren W	3805850	su	12-6-2017	Budel	14-5-2019	Kluizerweg	dood
Beeren W	3805685	su	4-6-2016	Sterksel	11-5-2019	Peelven	dood
Beeren W	3831745	su	24-5-2019	Bruggerhuizen	13-9-2019	Bruggerhuizen	dood
Beeren W	3839901	su	1-6-2019	Strijperstr	21-9-2019	Reusel	dood
Beeren W	3839819	su	24-5-2019	Vlaamseweg 20	8-7-2019	Vlaamseweg 20	dood
Beeren W	3839812	su	24-5-2019	Cijnsgoed 4	5-7-2019	Cijnsgoed 4	Levend
Beeren W	3839802	su	24-5-2029	Broekerstr	14-6-2019	Broekerstr	Levend
Beeren W	3839804	su	24-5-2019	Broekerst	14-6-2019	Broekerstr	Levend
Beeren W	3839890	su	1-6-2019	Zitterd 39	27-6-2019	Zitterd 39	Levend
Beeren W	3839891	su	1-6-2019	Zitterd 39	27-6-2019	Zitterd 39	Levend
Beeren W	3839892	su	1-6-2019	Zitterd 39	27-6-2019	Zitted 39	Levend
Beeren W	3831750	su	24-5-2019	Goorstraat 12	15-6-2019	Goorstr 12	Levend
Beeren W	3814433	su	1-6-2018	Bruggerhuizen 1	11-5-2019	Strijperdijk 15	Levend
Beeren W	3805784	su	31-5-2017	Maarheeze	26-10-2019	Broekerstr	Levend
Beeren W	3839844	su	28-5-2019	Strijperdijk 15	26-10-2019	Paaldijk 3	Levend
Beeren W	3839918	su	3-6-2018	Eikenschoor	4-1-2020	Heggerdijk	Levend
Belgie	L142030	ku	20-9-2011	Riemst B	2-4-2019	Vlaamseweg 14	Dood
Belgie	L150765	ku	5-7-2018	Achel	1-6-2019	Veestraat 8	Levend
Beeren W	5575402	ku	6-6-2019	Strijperstr 53	26-10-2019	Strijperstr.53	Dood
Beeren W	5575401	ku	6-6-2019	Strijperstr.53	26-10-2019	Strijperstr.53	Dood
Beeren W	5570049	ku	6-6-2019	Strijperstr.53	26-10-2019	Strijperstr.53	Dood
Beeren W	5570008	ku	1-6-2019	Vlaamseweg 14	26-10-2019	Vlaamseweg 14	Dood
Beeren W	5570003	ku	1-6-2019	Vlaamseweg 4	26-10-2019	Vlaamseweg 4	Dood
Belgie	L147412	ku			1-6-2019	Vlaamseweg 4	Levend
Belgie	L147412	ku			26-10-2019	Vlaamseweg 4	levend

Conclusie: In bovenstaande tabel zien we dat er in 2019 in totaal 14 levende en 11 dode uilen zijn terug gemeld.

Bijzonder geval in de steenuilenkast van Frans Scheepers op Sterksel

Bij Frans Scheepers troffen we bij de voorjaarscontrole op 11 mei in de kast een ouderuil aan met 9 eieren!! Bij de volgende controle op 24 mei troffen we opnieuw 9 eieren aan. Ook zat er een vrouwtje op het nest. Een voorzichtige conclusie op dat moment was dat er mogelijk sprake was van 2 vrouwtjesuilen, een lesbisch stelletje, die gezamenlijk deze hoeveelheid eieren had gelegd. Op 14 juni werd de kast opnieuw bezocht en tot onze verassing lagen er twee goed doorvoede kuikens in het nest en nog 5 eieren. Ook nu weer een ongeringd vrouwtje in de kast. Duidelijk is in ieder geval dat er ook een mannetje in het spel is geweest. Verder zijn er verschillende theorieën mogelijk in dit bijzondere broedgeval. In principe legt een steenuil maximaal 7 eieren. Bij de nacontrole op 28 juni zaten de twee jonkies nog in de kast. De 4 overgebleven eieren werden meegenomen voor onderzoek maar bleken rot te zijn.

Dode uilen

Er hebben zich dit jaar twee bijzondere sterfgevallen onder de steen en kerkuilen voorgedaan.

Tijdens de voorjaarscontrole op 11 mei vonden we in een steenuilenkast twee dode ouderuilen op drie eieren. Een van de uilen voelde nog warm aan en ook de ander was niet lang dood. Uiterlijk konden we geen letselschade ontdekken. De eieren bevatten bij nader onderzoek allen voldragen vruchten. De ouderuilen werden voor nader onderzoek in de diepvries bewaard. Dit bleek achteraf niet de juiste bewaarmethode om de uilen te laten onderzoeken op vergiftigingsverschijnselen. Bij de najaar schoonmaak troffen we gelukkig weer een nieuwe geringde steenuil aan die afkomstig was van de Vlaamse weg. Hopelijk vindt hij of zij een partner om toch weer voor nieuwe nazaten te zorgen.

In de maand oktober kregen we een drietal meldingen van gevonden dode kerkuilen op Kloostervelden te Sterksel. Twee van deze uilen werden aangeleverd voor eventueel

onderzoek. Bij onderzoek bleek het om jonge uilen te gaan. Een van de uilen was sterk vermagerd. De andere uil vertoonde wat krampachtige pootjes wat kan duiden op vergiftiging.

In beide bovenstaande gevallen werd contact opgenomen met het DWHC: een laboratorium wat onderzoek verricht naar de doodsoorzaak van vogels en zoogdieren. Helaas bleken in beide gevallen de uilenkadavers niet vers genoeg om met een onderzoek naar eventueel vergiftiging mee te laten lopen. In de praktijk verlopen dergelijke meldingen vaak via verschillende personen of instanties waardoor kostbare tijd verloren gaat. Een en ander is met betrokken melders van Kloostervelden teruggekoppeld met het verzoek dit soort gevallen toch te blijven melden maar dan rechtstreeks met de coördinator van de uwg HHH.

Alleen als in dit soort verdachte omstandigheden de uilenkadavers zo snel mogelijk aan het DWHC kunnen worden aangeboden kan er

onderzoek verricht worden naar de doodsoorzaak. Het blijft zinvol om dode uilen te melden om een indruk te krijgen van de doodsoorzaak

van bijvoorbeeld verkeersslachtoffers of vergiftigingen.

Communicatie

Via verschillende media treden wij naar buiten:

- Op 19 februari hebben Erik en Adrie een informatieavond verzorgd voor de “vrouwen van nu” in het dorps huis Valentijn te Sterksel;
- Het jaarverslag 2019 van onze werkgroep;
- Artikel in de lokale krant “de Parel” over de zin van het terugmelden van geringde of ongeringde uilen;
- Enkele artikelen via facebook van Brabants Landschap;
- Interview met coördinator Adries Staals in digitale nieuwsbrief “Nature Today” van de Provincie Noord-Brabant;
- Enkele artikelen in de nieuwsbrief van Hei-Heg en Hoogeind;
- Toelichting resultaten uilenwerkgroep in najaarsvergadering van Hei-Heg en Hoogeind;
- Invulling digitale nestkaarten steen- en kerkuil Sovon.

Tot slot

Bij deze wil ik iedereen bedanken voor zijn of haar inzet in het afgelopen jaar voor de bescherming van de steen- en kerkuil in onze regio. Komend jaar gaan we extra aandacht besteden aan het beschermen van ransuilen. We hopen weer op een prettige samenwerking met de gastgevers en gaan weer een uitdagend uilenjaar tegemoet.

Colofon

Jaarverslag samengesteld door Adrie Staals, coördinator uilenwerkgroep Hei-Heg en Hoogeind.

E-mail coördinator: a.staals56@upcmail.nl

Website: www.heiheghoogeind.nl

Foto's zijn gemaakt door Erik van Asten en Peter Kerkhofs, leden van de werkgroep.

Wat ben jij schattig

